

VÍTĚZNÝ ÚNOR?

Letos si připomínáme hned několik tzv. osmičkových výročí. První z nich nás odkazuje na 70 let starou událost, kdy komunistická strana vyhrála ve volbách a následně se chopila na dalších 40 let takřka neomezené moci. „Vítězný únor“ 1948 byl v Československu možná vítězstvím partaje hlásící se k myšlenkám socialismu a komunismu, avšak byl začátkem konce právě těchto myšlenek – myšlenek, které **plály v srdcích neprivilegovaných vrstev od počátku tzv. dělnického hnutí**. Na pozadí tohoto výročí máme nyní dobrou příležitost podívat se na osudy těchto myšlenek.

Skomírání feudálních pořádků, nástup nové bohatnoucí vrstvy – buržoazie, průmyslová revoluce. A na druhé straně rostoucí počty průmyslového proletariátu lavírujícího na hraně sociální propasti, vytvářejícího vlastní vize a postupně si uvědomujícího svou společnou sílu. Z tohoto uvědomění se rodí první dělnické organizace a dochází také k jejich internacionálnímu propojování. Dochází ke stávkám proti špatným platovým, pracovním a životním podmínkám. Stejně tak dochází k jejich krutému potlačování a represím.

V teoretické rovině se rodí různé směry socialismu, který na rozdíl od kapitalismem prosazovaného boje všech proti všem a zachování sociálních nerovností prosazuje naopak sociální rovnost, tedy odstranění třídních rozdílů. **Socialismus prosazuje systém, který přihlíží k potřebám všech lidí namísto toho, aby hájil především zájmy úzké skupiny privilegovaných.** Na tomto základu se utváří dvě základní skupiny zastánců socialistické myšlenky, které můžeme zjednodušeně označit za autoritářské socialisty a antiautoritáře.

Z první skupiny se vyprofilovali **sociální demokraté**, jejichž předáci **vyměnili revoluční zápal za teplá křesla v parlamentech** a starali se nanejvýš o to, aby se pracujícím nevedlo zas až tak špatně v kapitalistickém režimu, na jehož zachování měli tímto svůj zájem. Vedle nich autoritářský socialistický tábor zplodil strany s revolučnější rétorikou, avšak lpící na tom, že jedině jejich vedení ví nejlépe, co je pro pracující nejlepší, a ti se musí jejich velení bezpodmínečně podrobit. Tito autoritáři se následně dostali k moci v Rusku

a po druhé světové válce v mnoha dalších zemích, včetně Československa.

Antiautoritářské křídlo socialismu tvořili zejména anarchisté, kteří odmítli myšlenku, že je bezpodmínečně nutné uchopit státní moc. Právě toto získání moci vedlo přesně k tomu, co předpovídali od samého začátku, tedy k vytvoření nových forem útlaku, rozdělení společnosti a sociálním nerovnostem. **A byli to právě anarchisté, které bolševici likvidovali mezi prvními**, ať už to bylo během Ruské revoluce, v případě Španělské občanské války nebo později po převratu na Kubě. V Československu anarchisty takový osud nepotkal jen z jednoho prostého důvodu – v té době tu žádné anarchistické hnutí už neexistovalo.

Ti, kdo se snaží zachovat současné nespravedlivé pořádky, využili výročí „vítězného února“ k dalšímu bezzubému strašení komunisty, aby tak zakryli skutečnost, že žijeme v totalitě jiného druhu, v totalitě určené neuchopitelným „trhem“. Zatímco pohrobci komunistů v parlamentu společně s novodobými fašisty podporují vládu oligarchy Babiše a jeho podnikatelského projektu ANO.

To, že byl předchozí režim represivní, autoritářský a mnohdy dost hloupý, pro nás neznamena, že budeme přehlížet povahu systému současného. Systému, který je založen na generování zisku pro korporace, vlastníky a manažery bez ohledu na potřeby lidí nebo životní prostředí. Výročí „vítězného února“ je pro nás věčnou **připomínkou, jak socialismus nikdy vypadat nesmí**, připomínkou, že stát je útlakem sám o sobě bez ohledu na to, kdo třímá jeho otěže. Toto výročí je pro nás připomínkou, že frustrace, nasranost na současný stav a snaha o získání důstojnosti mohou snadno vést do slepých uliček. A jak se toho vyvarovat? **Je třeba mít vizi svobodné společnosti, která nefunguje na principech hierarchie, umělých autorit a ziskuchtivosti, ale naopak na principech solidarity, rovnosti a vzájemné pomoci.** Je třeba za touto vizí jít a snažit se ji dílčími způsoby naplňovat už tady a teď. A především být kritičtí a nevěřit příliš těm, kteří slibují zárné zítřky oplátkou za to, že jim dáte do rukou moc.